

LA CONTRAPORTADA DE VALENTÍ PUIG

Enquesta als enquestadors

“Alguna reacció havien de demostrar després de predir un terratrèmol electoral que al final ha estat com un simple espetec de fitxes de dominó a la taula del casino. És ben cert que la sociolingüística encara és una matèria més acientífica que la mateixa sociologia.”

Dedicar-se a la beguda ha estat de forma instantània la reacció més general dels enquestadors i sociòlegs: és una confortable alternativa al suïcidi, encara que empastifi els bars de subjectes que ploren en silenci amb un gin-fizz a l'abast. Alguna reacció havien de demostrar després de predir un terratrèmol electoral que al final ha estat com un simple espetec de fitxes de dominó a la taula del casino. És ben cert que la sociolingüística encara és una matèria més acientífica que la mateixa sociologia, però és un consol ben magre quan demanes el cinquè whisky de malta —“Sí, tres glaçons”— abans de tornar a casa per sentir com la dona va dient que ni tan sols ets capaç de predir a quina hora donaran el telediari de José M. Carrascal. Tot sigui dit, jo m'havia cregut les enquestes i vaig dir al programa *Bon dia, Catalunya* que el PP treuria 168 escons. “*Mea culpa, mea culpa*”.

La nit de les últimes eleccions generals britàniques també va ser cardíaca, i John Major les va guanyar a contrapèl de totes les enquestes. Ara bé: en el cas nostre, a més de les enquestes ja teníem les dades de les eleccions europees i de la votació municipal, amb puja del PP, de la mateixa manera que havia augmentat vots a les eleccions autonòmiques catalanes. Tot plegat, en qualsevol cas, justifica l'espectacle patètic de l'enquestador plorinyant a la barra d'un bar fosc, incapaç de tastar els ous de guatlla. En situacions similars, el petit consol pot venir de trobar bons precedents al mateix fracàs: l'any 1970, la BBC estava tan poc preparada per una àmplia victòria conservadora que les càmeres no pogueren dissimular l'home que anava repintant els marges del pèndol indicatiu de les oscil·lacions electorals, a fi que pogués reflectir el nou

gran percentatge *tory*. Un sociòleg transitòriament humil, sigui a Boston o a València, és una estampa que ben bé s'ho paga.

Passada la ressaca electoral i ètlica, els sociòlegs ens diran que les enquestes d'opinió en realitat són termòmetres i no baròmetres: és a dir, capten la temperatura de l'opinió en un instant determinat però no permeten veritablement predir si plourà o farà sol en el futur. Si, per exemple, un de cada deu electors —com va succeir en les últimes eleccions britàniques— decideix el vot a les darreres vint-i-quatre hores de la campanya, el sociòleg no pot tenir gaire més credibilitat que els augurs de la Roma antiga. Al darrer moment, fins i tot quan ja són al col·legi electoral, si dos de cada cent electors canvien la intenció de vot, una nit electoral pot convertir-se en una peça teatral d'Agatha Christie.

Pel que fa a les enquestes a la sortida dels col·legis electorals, si fallen no sempre vol dir que la gent menteixi sobre el sentit del vot emès: més d'una vegada ha succeït que els *exit polls* oferien dades de fiar però eren interpretades de forma errònia pels analistes que a les emissores de ràdio i als estudis de televisió interpreten les enquestes en termes numèrics d'escons. Això no em sorprèn massa, considerant l'abundància d'indocumentats que aprofiten la nit electoral per sortir a la televisió estrenant corbata. Si és que no tenim noves eleccions anticipades abans de novembre, la nit de les eleccions nord-americanes també serà una oportunitat d'or per sentir dir mil bestieses. A diferència del 3 de març, aleshores la culpa de tot serà dels enquestadors USA.